

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
el. paštu: ministerija@sam.lt

2019-12- Nr. 2R- (3.8.E)
Į 2019-11-29 Nr. (10.1.1.1-421)10-
7179

Kopija
Kauno miesto savivaldybės merui
el. paštu: meras@kaunas.lt

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) nėra įgaliota oficialiai aiškinti įstatymų ar Europos Sąjungos teisės aktų, todėl galime pateikti tik savo nuomonę Jūsų paklausime pateiktais klausimais.

Primintina, kad vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/14/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Reglamentas) 9 straipsnio 1 dalimi *specialių kategorijų asmens duomenis¹ tvarkyti draudžiama, išskyrus* atvejus, jei taikoma viena iš asmens duomenų teisėto tvarkymo sąlygų, nurodytų Reglamento 9 straipsnio 2 dalyje. Reglamento 5 straipsnio 2 dalis, numato, kad duomenų valdytojas yra atsakingas už tai, kad būtų laikomasi Reglamento ir turi sugebėti įrodyti, kad jo laikomasi (atskaitomybės principas). Taigi, aptariamam atveju duomenų valdytojas privalėtų įrodyti, kad sveikatos duomenų tvarkymas ugdymo įstaigoje atitinka bent vieną Reglamento 9 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą išimtį.

Kauno miesto savivaldybės rašte akcentuojama, kad sveikatos duomenis ugdymo įstaigos gali tvarkyti vadovaujantis Reglamento 9 straipsnio 2 dalies a punktu, t. y. *duomenų subjektui (šiuo atveju – tėvams) aiškiai sutikus*. Pastebėtina, kad duomenų subjekto sutikimas *ne visais atvejais sutikimas yra tinkama asmens duomenų teisėto tvarkymo sąlyga*. Sprendžiant, ar sutikimas yra tinkama asmens duomenų tvarkymo sąlyga, svarbu, pirmiausia, įvertinti ar toks sutikimas atitiktų *laisvos valios (kaip esminio kriterijaus)* sąlygas. Konkrečiu atveju akcentuotini šie su laisvos valios sąlygos taikymu susiję trūkumai:

1. *Galios disbalansas*: Reglamento preambulės 43 punktas pabrėžia, kad „siekiant užtikrinti, kad sutikimas būtų duotas laisva valia, sutikimas neturėtų būti laikomas pagrįstu asmens duomenų tvarkymo teisiniu pagrindu konkrečiu atveju, kai yra *aiškus duomenų subjekto ir duomenų valdytojo padėties disbalansas, ypač kai duomenų valdytojas yra valdžios institucija* ir dėl to nėra tikėtina, kad sutikimas, atsižvelgiant į visas to konkretaus atvejo aplinkybes, buvo duotas laisva valia“. 29 straipsnio duomenų apsaugos darbo grupės, įkurtos 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 95/46 EB dėl asmens apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo pagrindu, 2017 m. lapkričio 28 d. gairėse dėl sutikimo (toliau – Gairės)

¹ Vadovaujantis Reglamento 9 straipsnio 1 dalimi, specialiųjų kategorijų asmens duomenims priskiriami asmens duomenis, atskleidžiančius rasinę ar etninę kilmę, politines pažiūras, religinius ar filosofinius įsitikinimus ar narystę profesinėse sąjungose, taip pat tvarkyti genetinius duomenis, biometrinius duomenis, siekiant konkrečiai nustatyti fizinio asmens tapatybę, sveikatos duomenis arba duomenis apie fizinio asmens lytinį gyvenimą ir lytinę orientaciją.

akcentuoja, kad tokiais atvejais akivaizdu, kad *duomenų subjektas neturi realios alternatyvos ir privalo sutikti su šio duomenų valdytojo atliekamu duomenų tvarkymu (jo sąlygomis)*.

2. *Neigiamų pasekmių tikimybė*: Reglamento preambulės 42 punktas įtvirtina, kad „Sutikimas neturėtų būti laikomas duotas laisva valia, jei duomenų subjektas faktiškai neturi laisvo pasirinkimo *ar negali atsisakyti sutikti* arba sutikimo atšaukti, *nepatirdamas žalos*“. Gairėse nurodoma, kad duomenų valdytojas turi įrodyti, kad duomenų subjektas nepatirtų jokių išlaidų ar kitų neigiamų pasekmių dėl atsisakymo sutikti ar sutikimo atšaukimo, priešingu atveju būtų laikoma, kad sutikimas nėra duotas laisva valia. Kitaip tariant, duomenų valdytojas negali sudaryti jokių akivaizdžiai nepalankių sąlygų tiems, kurie nedavė sutikimo ar savo duotą sutikimą atšaukia.

Atsižvelgiant į tai, kad išdėstyta, *konstatuotina, kad konkrečiu atveju vaikų sveikatos duomenų tvarkymas ugdymo įstaigose negali būti vykdomas vadovaujantis tėvų sutikimu*.

Direktorius

Raimondas Andrijauskas